

Programma Esperanto 3000 vzw

Alle activiteiten vinden plaats in het cultureel centrum 'Romaanse Poort',
Brusselsestraat 63, 3000 Leuven, tenzij anders vermeld.

Het programma van de Vespero 3000 begint om 20.00 uur, welkom vanaf 1930 uur

Zo 25/9	Tentoonstelling over Esperanto op de herinneringsviering "Beleg van Oostende" aldaar.	10.00 - 18.00
Zo 26/9	Tentoonstelling over Esperanto op de infonamiddag over levensfilosofieën in Sint-Joris-Winge.	13.00 - 18.00
Za 2/10	Ago-tago. Vrijwilligers delen Esperanto-info uit aan de Leuvense Stadsbibliotheek. Artikel in dit nummer.	19.30 - 22.00
Di 5/10	Informatie-avond over Esperanto, tentoonstelling. Eerste les van de avondcursus. Artikel in dit nummer.	19.30 - 22.00
12/10 e.v.	Avondcursus Esperanto voor beginners, 10 avonden.	19.30 - 22.00
Wo 13/10	Vespero 3000 , Georgi Boyadijev stelt Plovdiv (BG) voor in woord en beeld, gevolgd door een discussie.	19.30 - 22.00
Za 16/10 Zo 17/10	Spoedcursus Esperanto voor beginners. Inschrijving verplicht! Artikel in dit nummer.	9.00-17.00
Wo 27/10	Vervolgcurus Esperanto, conversatiecursus met grammaticagedeelte door Marc Vanden Bempt.	20.00 - 22.00
Wo 10/11	Vespero 3000 , het IEK in Pécs, Hongarije: PC-foto's!	19.30 - 22.00
Wo 24/11	Uniek concert door Mikael Bronstejn uit Rusland. Nodig familie, vrienden en kennissen uit! Voor 5 euro kunnen ze mee genieten van deze beroemde zanger. Kapel van het Cultureel Centrum Romaanse Poort.	20.00 - 22.00
Wo 8/12	Zamenhof-vespero , de laatste Vespero 300 van het	19.30 - 22.00

	kalenderjaar met onze traditionele gratis taart.	
--	--	--

ESPERANTO 3000

revuo de Esperanto 3000 vzw Leuven,
asocio por LEUVEN kaj ĉirkaŭaĵo
aperas 6-foje en la jaro

**Kontaktadreso /
Contactadressen**

esperanto3000@esperanto.be
Baron Descamps laan 77, 3018 Wijgmaal
Roger Goris (sekr.), Rue Ménada 44, 1320
Hamme-Mille ☎ 010 860 112;
r.goris@versateladsl.be
Frans Croon (voorz.), Bukenstraaat 16,
1910 Kampenhout-Buken ☎ 016 655 944;
frans.croon@kampenhout.be

**Membreco / Lidmaatschap
E.3000**

membro/lid Eo3000 + FEL = € 20,00 =
Eo3000, Horizon-taal, JEN (ĝis 29-jara)
nieuwsbrief = gratis: zie onze webstek
<http://www.esperanto.be/esperanto3000/>

**Membreco / Lidmaatschap
UEA**

membro/lid UEA = € 9,00
same/idem + jarlibro = € 22,00
same/idem + Esperanto € 55,00

**Abonoj / Abonnementen
(2005)**

Esperanto 3000 = € 10,00 (nl/eo)
Horizon-taal = € 20,00 (nl/eo)
Monato = € 44,00, por ĉiuj (eo)
Ret-Monato = € 26,40, por ĉiuj (eo)
Agenda "La Jaro" € 5,00 (eo)
Enigmo € 9,00 por 4 numeroj (eo)
Vertikale = € 5,00, por aktivuloj (eo)
Esperanto (UEA) = € 35,00 (eo)
Juna Amiko = € 14,00, por infanoj (eo)
Ret-info = € 19,00 ? (eo)
La gazeto (OSIEK) = € 27,00 ? (eo)
La Kancerkliniko = € 22,00 (eo)
Kontakto = € 21,00, komencantoj (eo)
Komencanto = € 15,00, komencantoj (eo)

Reklamo / Reclame

1 p. € 9, 1/2 p. € 5, 1/4 p. € 3, 1/8 p. € 2
5x la prezo: tuta jaro / 5x de prijs: heel jaar

Ĝenerale / Allerlei

Pagante bonvolu klare indiki la deziratajn

De la (provizora) redakcio

Ni kore dankas al Koen Vanhoof, kiu dum pluraj jaroj redaktis nian revuon. Li enkondukis plurajn plibonigojn laŭ enhava kaj teknika vidpunktoj. Pro troa laboro kaj kompreneble por rezervi pli da atento al sia novedzino, Koen petis la estraron serĉi novan redaktoron. Provizore transprenas ĝin du aktivuloj, sed tio ne restu konstanta situacio.

Esperanto 3000 tial serĉas novan redaktoron. Kandidatoj sin anoncu ĉe Helena (h.vdsteen@tiscali.com) aŭ Roger (vidu maldekstre). La unua paŝo estos trarigardo de la materialo kaj maniero por prepari la revuon, tiel ke kandidato povu trankvile prikonsideri sian sinproponon.

Even ook in het Nederlands: Esperanto 3000 zoekt een nieuwe redacteur. Kandidaten kunnen zich melden bij Helena (h.vdsteen@tiscali.com) of Roger (zie links). De eerste stap zal zijn dat we samen het materiaal en de manier om het tijdschrift samen te stellen doornemen, zodat de kandidaat rustig zijn inzet kan overwegen.

We zoeken nog een juiste vertaling van *sinpropono* ☺. Het Nederlands is echt wel een pak moeilijker dan Esperanto! Veel leesplezier!

De redactie.

Kunlaboris, alfabete:

Helena Van der Steen & Marc Vanden Bempt (provizoraj redaktoroj), Nele Hiers (nalezen), la aŭtoroj (vidu ĉe la artikoloj).

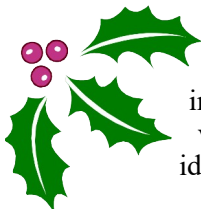
kategoriojn / Gelieve bij betaling duidelijk de gewenste categorieën aan te geven.

Konto/rekening : 734-3331944-03 de/ van Esperanto 3000 vzw, 3000 Leuven

Pri tekstoj nur la sendintoj respondecas / Voor teksten zijn alleen de inzenders verantwoordelijk

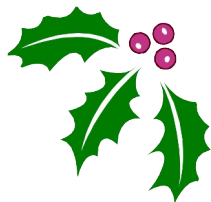
Het woord is aan de voorzitter... ...over "snullekens en "zotten".

Als jongeling heb ik veel wijsheid opgestoken van 'Zjef'; een dorpsfilosoof. Vroeger was hij een atletische jongeling die meelopend over een rennend paard kon springen. Maar dan kreeg hij een beroerte en bleef gehandicapt, wat hem ongetwijfeld aangezet heeft tot overdenken en filosoferen. Een van zijn vaste uitspraken was: "Het is dank zij de snullekens en de zotten dat de wereld (versta: de maatschappij) blijft draaien".

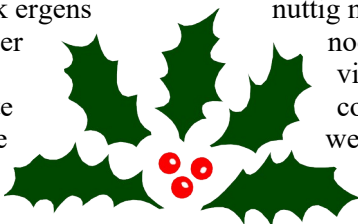

Dat een project dat in 1887 in een dun brochuurtje werd gepubliceerd nu uitgegroeid is tot wereldwijd verspreide internationale taal is grotendeels te danken aan de inzet van vele vrijwilligers; eigenlijk ook 'snullekens' en 'zotten', idealisten, ...

Een voorbeeld van waar dit kan toe leiden is het zopas verschenen nieuwe woordenboek Esperanto-Nederlands-Esperanto. Dat dit woordenboek, dat veel uitgebreider is dan de gekende 'Middelkoop', kon verschijnen is dank zij de vrijwillige inzet van Petro De Smedt (en vele anderen!). Je zal dit boek ook kunnen bekomen bij onze Libroservo; ook nog een voorbeeld van vrijwilligersinzet .

Er is in Esperantujo veel behoefte aan vrijwilligerswerk. Allicht kan je je eigen expertise' ook ergens meer nog dan vroeger om de uitgebreide www.esperanto.be te die te melden aan de noden zie de 'Nederlands' en

nuttig maken . Zo heeft FEL nood aan vrijwilligers, bv. viertalige webstek controleren op fouten en webmeester. Voor andere webstek (kies: dan 'vrijwilligers') of

neem contact op met FEL of met ondergetekende. Het is daarbij niet nodig jezelf 'snulleke' of 'zot' te voelen !

Frans Croon,
Voorzitter.

Cursussen: Informatieavond van Esperanto 3000

Op **5 oktober 2004**, van 19.30 tot ongeveer 22.00 uur, in het **Cultureel Centrum Romaanse Poort**, Brusselsestraat 63, te Leuven.

Gratis en vrijblijvend!

Hier komen ook de praktische afspraken over de cursussen aan bod.

Dit jaar hebben we een nieuw concept uitgewerkt voor de informatieavond.

Aan de hand van een aantal informatieve panelen geven we de basisidee en de structuur van het Esperanto mee.

Tegelijkertijd is dit een gelegenheid voor jou om boeken in te kijken en verdere vragen te stellen.

Nog **vragen**: Esperanto 3000 vzw Leuven, R. Ménada 44, 1320 Hamme-Mille of esperanto3000@esperanto.be

Cursussen: Avondcursus van Esperanto 3000

Van 5 oktober 2004 tot en met 14 december 2004, in totaal **11 dinsdagavonden**, telkens van 19.30 tot 22.00 uur.

De eerste les vindt plaats in het **Cultureel Centrum Romaanse Poort**, Brusselsestraat 63, te Leuven. Daar spreken we ook af voor de volgende lessen.

Vooraf inschrijven is voor deze cursus niet verplicht, het maakt het ons wel gemakkelijker. Het kan door **50,00 euro** over te schrijven op 734-3331944-03 van Esperanto 3000 Leuven, met vermelding van '*avondcursus*' en je naam.

Je kan ons ook gewoon een seintje geven via esperanto3000@esperanto.be en dan betalen tijdens de eerste les op 5 oktober.

Je moet vooraf niets van Esperanto kennen. Je moet ook geen andere talen kennen dan het Nederlands (alhoewel je dan meer studietijd zal nodig hebben). Tijdens de cursus krijg je basisbegrippen uitgelegd, zoals bijwoord, verleden tijd, lijdend voorwerp, deelwoord, ...

Je leert er zowat 1.200 woordelementen. Dankzij het unieke, vrijwel rechtlijnige woordvormingssysteem van de taal (agglutinerend, voor de kenners) betekent dat zowat 10.000 woorden. Je leert er de volledige spraakkunst!

Het feit dat Esperanto eenvoudiger is dan de etnische talen, betekent nog niet dat je Esperanto niet moet 'blokken'. Afhankelijk van je ambitie, je leervaardigheid en de leerstof van de les mag je elke week op 2 of meer uren thuisstudie rekenen.

Elke les is er een kleine schriftelijke ondervraging van de woordenschat. De cursus wordt afgesloten met een examen, waarna je een Esperanto-attest krijgt met een gedetailleerde lijst van wat je kent.

Het basishandboek is tijdens de eerste les ter plaatse verkrijgbaar. Daarnaast krijg

je in de les nog enkele extra boekjes. Al dat cursusmateriaal is inbegrepen in de cursusbijdrage.

De eerste les van de cursus is tegelijkertijd een informatieavond. Lees hierover meer op de vorige pagina.

We beginnen stipt om 19.30 uur.

Cursussen: Spoedcursus van Esperanto 3000

zaterdag 16 en zondag 17 oktober 2004, telkens van 9 tot 17 uur, met een middagpauze van 12.00 tot 13.00 uur. Plaats: Rulenslaan 10 te Winksele.

Vooraf inschrijven is verplicht, graag zo snel mogelijk. Dat kan door **50,00 euro** over te schrijven op 734-3331944-03 van Esperanto 3000 Leuven, met vermelding van '*spoedcursus oktober*' en je naam.

Kan je echt pas op het laatste moment verwittigen, dan via marc@esperanto.be of 0495 16 97 98. Er worden max. 12 deelnemers aanvaard.

Je leert er meer dan 250 wordelementen. Dankzij het unieke, vrijwel rechtlijnige woordvormingssysteem van de taal (agglutinerend, voor de kenners) betekent dat 2.000 tot 5.000 woorden. Je leert er de volledige spraakkunst!

Eenzijds is twee dagen te weinig tijd om zich een taal volledig eigen te maken. Na het weekeinde kan je weliswaar al eenvoudig Esperanto begrijpend lezen, maar het spreken zal nog niet erg vlotten. Zoiets vergt meer tijd. De cursus is dan ook vooreerst bedoeld voor wie zich een idee wilt vormen van Esperanto. De hoofdbedoeling is een eerste indruk te geven van de rijkdom aan mogelijkheden die ook een eenvoudige grammatica kan bieden.

De cursus is ook nuttig voor wie zelfstudie van het Esperanto wil voorbereiden of voor wie graag voorsprong neemt voor een aansluitende avondcursus.

Anderzijds dwingt de beperkte tijd ons tot het strikt volgen van een intensieve en vermoeiende methode: de dril.

Het zijn dus beslist geen "luisterlessen". **Goed uitgerust starten** is een vereiste als je zonder kreuken "klaargestoomd" wil worden.

Voor deze cursus is het nuttig dat je al één of twee (andere) talen kent, zodat je weet wat een bijwoord is, wat een lijdend voorwerp is, wat een infinitief is. Dat wordt maar heel kort uitgelegd. Je kent bij aanvang liefst niets van Esperanto.

Naast een overzicht van de taal, krijg je ook inzicht in wat de Esperanto-literatuur inhoudt. Je leest al een paar gedichtjes. Men vertelt je in 't kort de geschiedenis van de taal.

En je hoort wat je met Esperanto kan doen en waar je terecht kan.

Na de cursus krijg je een Esperanto-attest met een gedetailleerde lijst van wat je kent.

Het handboek is "14-hora rapidkurso" van W. Auld, inbegrepen in de

cursusbijdrage.

We beginnen **zeer stipt** om 9.00 uur! Kom dus liever een kwartier te vroeg dan een minuut te laat! Van 12.00 tot 13.00 uur voorzien we een middagmaal, inbegrepen in het cursusgeld. Je hoeft dus niets mee te brengen.

Cursussen: Zelfstudie met Esperanto Programita

De conversatiecursus **Esperanto Programita** is een wetenschappelijk verantwoorde methode om de Internationale Taal Esperanto in korte tijd goed te leren spreken.

Wie de zelfdiscipline kan opbrengen om dagelijks tenminste een half uur volgens deze doeltreffende methode te oefenen, kan de cursus in 6 maanden verwerken.

1. "Saluton, Karlo!"
 "Saluton, Roland!"
 "Saluton, Elke!"
 "Saluton, Karola!"
 "-----, Karin!"
 "-----, Rikardo!"

*De letter u altijd [oe]
 uitspreken!
 De klemtoon ligt
steeds op de
 voorlaatste klinker!*

(Het blad tot hier schuiven)

"Saluton, Karin!" – "Saluton, Rikardo!" *(hardop!)*

2. Saluton = *gegroot!* (letterlijk: een groot!)

saluton!

*Groot nu een paar deelnemers.
 Zeg "gegroot!" tegen Arno.
 Diru (zeg) "saluton" al (tegen) Arno.
 "-----, Arno!"*

diru!
 al

(Weer het blad tot hier schuiven)

"Saluton, Arno!"

3. Diru "saluton" al Olga. Diru "saluton" al Kirsten.
 "-----, Olga!" — "-----, Kirsten!"

*g als 1ste k u
 zakdoek.
 Duits: gut
 Frans: grand
 Engels: good*

"Saluton, Olga!" — "Saluton, Kirsten!"

4. *Vertaal mondeling:*
 Diru "saluton" al Boris.

Zeg "gegroot" tegen Boris.

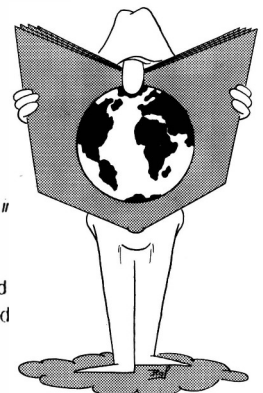
5. Diru en (in) Esperanto:
 Zeg "gegroot" tegen Karin.

en

Diru "saluton" al Karin.

6. Diru "saluton" al Elke.
 "-----!"

"Saluton, Elke!"

Je kan op zo'n korte tijd Esperanto kennen, omdat

- ☆ de grammatica kan worden samengevat in slechts 16 basisregels
- ☆ de taal geen uitzonderingen kent
- ☆ de uitspraak fonetisch is: 1 letter = 1 klank
- ☆ de meeste woordstammen verwant zijn aan internationaal bekende woorden
- ☆ de woordvorming gebeurt door een logisch samenstel van voor- en achtervoegsels

De lessen zijn opgesteld in de vorm van "geprogrammeerd onderwijs". De leerstof is opgedeeld in kleine leerblokken en elk blok eindigt met een opgave. De opgave kan je maken als je het leerblok begrepen hebt. Je kan het antwoord meteen controleren, want het staat direct onder de opgave.

Achterin het boek vind je een korte samenvatting van de grammatica en de juiste versie van de 16 controle-oefeningen.

Voorbeeld: hierbij vind je een (verkleind) gedeelte van les 1, die uit 10 bladzijden bestaat. Je gaat als volgt te werk:

- ☆ neem een vel papier
- ☆ schuif het vel tot de eerste lijn
- ☆ boven die lijn staat het eerste leerblokje, maak de opgave aan het eind van het leerblokje
- ☆ het antwoord staat onder de lijn
- ☆ schuif het papier tot de volgende lijn, enz.

De cursus bestaat uit 16 lessen, samengevat in een geïllustreerd leerboek (351 blz.) met bijbehorende geluidscassette.

De cursus wordt niet begeleid: men is op zichzelf aangewezen.

Iedere les is opgebouwd rond een bepaald thema, met nieuwe woorden en nieuwe grammaticale begrippen. Deze komen regelmatig terug, zodat alles steeds wordt herhaald.

Lettertekens waarvan de uitspraak van de Nederlandse afwijkt, nieuwe woorden en woorddelen worden in de marge nogmaals vermeld teneinde daaraan extra aandacht te besteden en ze gemakkelijker terug te kunnen vinden.

Aan het einde van iedere les staat een samenvatting met zinsconstructies, grammatica, uitspraak, nieuwe woorden.

Je ontvangt de cursus zodra je betaling van **25 euro** aankomt op rekening 734-3331944-03 van Esperanto 3000 vzw Leuven, met vermelding '*avertu libroservon: Programita*'.

Cursussen: Zelfstudie met Ampleksa baza Esperanto-kurso

Bij FEL verscheen zopas al de tweede uitgave van de nieuwe **Ampleksa baza Esperanto-kurso**, een CD-Rom (kodoromo) voor Windows 95/98/ME/2000/XP die een Esperanto-cursus, een woordenboek en woordtrainer en uitgebreide informatie over de Esperanto-beweging bevat.

De lessen worden vergezeld van muziekfragmenten, o.a. van Kajto, Jomo, Persone, voorbeelden uit de Esperanto-literatuur, een volledig nummer van *Monato*, kortingbons voor Esperanto-bijeenkomsten en nog veel meer.

De cursus bestaat in het Nederlands, Frans, Duits, Engels, Spaans, Italiaans, Portugees, Deens, Noors en Zweeds.

Een voorbeeld van de cursus is te vinden op het Internet op dit adres:

<http://users.skynet.be/fa582651/cdrom/index.html>

Bij Esperanto 3000 is de Nederlandstalige versie uit voorraad verkrijgbaar, de andere versies kunnen besteld worden. De prijs is er **14,50 euro**. Alleen voor de niet-Nederlandstalige versies komen daar nog verzendingskosten bij. Je kan het bedrag kwijt op rekening 734-3331944-03 van Esperanto 3000 vzw Leuven, met vermelding '*avertu libroservon: CD-cursus*'.

Hij is er: de nieuwe De Smedt! (ex-Middelkoop)

Het nieuwe woordenboek Nederlands-Esperanto en Esperanto-Nederlands verscheen zopas: >44.000 woorden, 12.000 zegswijzen en 900 spreekwoorden in het deel Nederlands-Esperanto, 17.000 woorden, 2.500 zegswijzen en 450 spreekwoorden in het deel Esperanto-Nederlands, 576 bladzijden. De auteur is de taalkundige Petro De Smedt.

In het boek zit een bon, waarmee men de nog uitgebreidere geïllustreerde versie van het woordenboek op CD-Rom kan bestellen. Voor je exemplaar

Ĵus aperis la nova vortaro nederlanda-esperanta kaj esperanta-nederlanda kun pli ol 44.000 vortoj, 12.000 parolturnoj, 900 proverboj en la parto nederlanda-esperanta kaj 17.000 vortoj, 2.500 parolturnoj kaj 450 proverboj en la parto esperanta-nederlanda, entute 576-paĝa. La aŭtoro estas la lingvisto Petro De Smedt.

En la libro troviĝas kupono, per kiu oni povas mendi eĉ pli ampleksan kodoroman ilustritan version de la vortaro. Vian ekzempleron je 18eŭroj

aan 18 euro (geen verzendingskosten!)
kan je terecht bij Esperanto 3000 vzw
Leuven: esperanto3000@esperanto.be
of Esperanto 3000, boekendienst, p/a
Rulenslaan 10, 3020 Winksele

(ne aldonigas sendokostoj!) petu ĉe
Esperanto 3000 vzw Leuven:
esperanto3000@esperanto.be aŭ
Esperanto 3000, libroservo, p/a
Rulenslaan 10, 3020 Winksele

(aligilo 2005, p. 1)

(aligilo 2005, p. 2)

(aligilo 2005, p. 3)

(aligilo 2005, p. 4)

La recepto de Tante Leen

Rusa Supo “Soljanka”

Por 4 personoj

Bezono:

1 litro da akvo
 500 gr. porka viando
 4 kolbasetoj
 4 peklitaj kukumoj (ne vinagraj)
 7 sekprunoj
 3 supokuleroj da tomatsaŭco
 1 cepo
 1 supokulero da butero
 laŭrofolio
 pipro kaj salo laŭ persona gusto

Por la garnaĵo : acidkremo, citronaj tranĉaĵoj, olivoj

Kuiru la viandon en bolanta akvo (dependa de la viando dum 1 – 2 h) kaj poste elprenu ĝin.

Konservu la buljonon.

Dispecigu la viandon je kubetoj kaj remetu en la buljonon.

Tranĉu la kukumojn kaj kolbasetojn, tranĉu la cepon ringforme.

Aldonu la tomatsaŭcon, kukumojn, sekprunojn, laŭrofolion, pipron kaj denove kuiretu la tuton dum 15 min.

Nun aldonu la tranĉitajn kolbasetojn.

Aparte fritu la ceporingojn ĝis orkoloro kaj poste same aldonu.

Prove gustumu.

Dispartigu sur telerojn, garnu per citrona tranĉoĵo, kulero da acidkremo kaj laŭdezire per olivoj.

Mi dankas Mikaelo Bronŝtejn por la recepto.

Rezolucio de Bilbao

Ter gelegenheid van het zesde Europese Esperanto-Congres dat plaatsvond in Bilbao van 25 tot 28 augustus 2004 kwamen 284 deelnemers uit 24 landen samen. De vergadering...

onderstreept dat de principes van wereldbroederschap ('homaranismo') van de Esperanto-beweging en haar streven naar een vrije verstandhouding tussen mensen

en volkeren en naar vrede volledig overeenstemmen met de wil van heel Europa om een Europa op te bouwen in vrede, eenheid en harmonie, verrijkt door zijn veelsoortige en veeltalige culturen.

benadrukt haar blijvende steun aan het principe van strikte gelijkwaardigheid van de talen en van een neutrale veeltaligheid.

noteert, bij de toepassing van dit principe, de omvang van de technische en financiële problemen waarmee de Europese vertaal- en tolkdiensten worden geconfronteerd en die vandaag nog worden verzaamd door de uitbreiding van de Europese Unie.

stelt vast dat bij de Europese instanties - net als in veel Europese organisaties, zelfs in de Europese lidstaten en hun onderwijssystemen - meer en meer één nationale taal bevoorrecht wordt als enige basis voor communicatie en informatie. Dit verzwakt een gemeenschappelijke Europese identiteit.

constateert als een van de gevolgen van dat bevoorrecht de taaldiscriminatie in heel veel personeelsadvertenties voor betrekkingen die gereserveerd zijn voor moedertaalsprekers van die nationale taal. Deze discriminatie scheidt zo geleidelijk een feitelijke overheersing van die taal.

veroordeelt die feitelijke overheersing als in strijd met alle principes van gelijkheid, objectiviteit en democratie, als een onrechtvaardig bevoorrecht van een bepaalde minderheid van Europese burgers en als de automatische bron van culturele, economische, sociale en politieke overheersing en onrechtvaardige concurrentie.

is ervan overtuigd dat een oplossing voor die problemen gevonden kan worden in het gebruik van een neutrale taal als Esperanto, vanwege haar eigenschappen van eenvoud, precisie, logische opbouw, eenvormige uitspraak en soepelheid, als spiltaal voor vertaling en vertolking bij de Europese instanties en als een hulpmiddel bij het taalonderwijs in de onderwijssystemen van de lidstaten.

stelt voor - op basis van de UNESCO-resoluties uit 1954 en 1985 betreffende het onderwijs van Esperanto en van de conclusies van het rapport 'Algemene maatregelen betreffende veeltaligheid', aangenomen door het Europees Parlement in 2004 - dat het Europees Parlement een meerpartijengroep opricht om grondig onderzoek te doen naar de huidige Europese taalproblemen, de verschillende oplossingen daarvoor en de mogelijkheden die Esperanto biedt.

suggereert dat deze onderzoeksgroep snel experimenten start - onder zorgvuldige controle en nameting van specialisten en parlementsleden - waarbij Esperanto gebruikt wordt als spiltaal voor vertaling en vertolking in het Europees Parlement en dat zij alle lidstaten gelijkaardig gecontroleerde experimenten aanbeveelt met betrekking tot invoering en onderwijs van Esperanto in hun onderwijssystemen.

Bilbao, 28 augustus 2004

Ago-Tago 02.10.2004 in Leuven

La unua sabato de oktobro estas la Ago-Tago, en kiu esperantistoj laŭ la lokaj eblecoj faras plej malsamajn informajn agojn pri Esperanto. UEA ĉiujare fiksas specifan temon, kiu reliefigas Esperanton kiel justan lingvan ilon por internaciaj rilatoj kaj paŝon survoje al pli paca mondo.

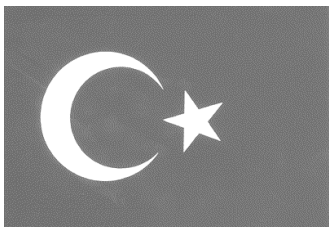
Twee oktober is een zaterdag. Esperanto 3000 zal die dag aanwezig zijn in de Stadsbibliotheek van Leuven (kant Diestsestraat), waar we de informatie over onze cursussen zullen uitdelen aan de bezoekers van de bibliotheek.

Vrijwilligers om een uurtje te helpen uitdelen mogen zich opgeven bij Roger Goris (zie pagina 2). Kom ook jij Esperanto 3000 een duwtje in de rug geven? Welkom!

De Turkse taal

Martin Decaluwe

Ne için, ne ile, ne zaman, ne kadar?

Wie in juni niet aanwezig was bij de voordracht over de Turkse taal, is misschien toch geïnteresseerd in de inleiding: waarom, hoe, wanneer en hoeveel? Hier komt ze (in het Esperanto).

Antaŭ ol paroli pri la turka mi volas klarigi kial, kiel, kiam kaj kiom mi lernis la turkan. Estas longa historio.

En 1978 mi estis membro de Amada, grupo kiu volis fondi novan partion. Dum la somero de 78, la estonta partio sendis delegaciojn al amikaj partioj tra tuta Europo, por lerni de ili, por pridiskuti komunajn aferojn, aŭ nur por konatiĝi kaj prepari estontajn rilatojn. Mi kaj tri aliaj iris al Turkio, al la Türkiye İşçi Köylü Partisi, Laborista kaj Kamparana Partio de Turkio. Tiu partio tiam eldonis la ĵurnalon (ĉiutagan gazeton) Aydınlık. Memoru tiun nomon, ĉar ĝi revenos. Aydın signifas lumo, pli specife la unua lumo de la tago. Aydınlik estas tio kio koncernas tiun lumon, la tempo de la unua lumo, la tagiĝo.

Por prepari la vojaĝon al Turkio, mi dum kelkaj monatoj lernis la turkan (memstare, nur per libroj). Fakte, mi ne vere bezonis tiun elementan konon de la lingvo, almenaŭ ne por la oficiala parto. La turka partio disponis pri bonaj interpretistoj por la kurda, la franca, la angla kaj esperanto. Neniu el ni konis la

kurdan, neniu konis esperanton, sed ni ĉiuj sufiĉe bone komprenis kaj parolis france kaj angle, do ĉiuj prezentadoj kaj diskutoj okazis en tiuj du lingvoj.

Tamen, ekster la oficialaj aranĝoj, la interpretistoj ne ĉiam estis tuj disponeblaj, kaj mi memoras ke la tagon post la vizito al la ĵurnalo, estis mi kiu povis konfirmi al miaj kunuloj ke jes, belgeler estas la pluralo de belge, sed ne, ni ne estas la belgeler pri kiuj temas en la dika larĝa grasa unapaĝa ĉeftitolo de *Aydınlık*. Ni ja estas Belçikalılar, anoj de la lando Belĉika. Belgeler estas dokumentoj. Sed jes, la postan tagon tamen aperis en la sesa paĝo artikoleto kun foto de nia vizito. Cetere estis ankaŭ dua, feria parto de nia vizito, kaj jes mi uzis la lingvon por aĉeti bantukon por la plaĝo, kaj por ŝanĝi ĉekon en banko.

Mi promesis ankoraŭ diri ion pri la nomo *Aydınlık*. Nia vojaĝo al Turkio estis en julio 78. Nia partio tiam ankoraŭ ne havis nomon. La ĉiusemajna gazeto estis *Amada* (france TPO = Tout le Pouvoir aux Ouvriers), kaj nia organizo nomiĝis kiel la gazeto. Ni volis fondi partion, kun nomo de partio, kaj samtempe ni ankaŭ volis ŝanĝi la nomon de la gazeto, por eviti ke la vere uzata nomo restos la sama.

A, B, C (dzj), Ç (tsj in tsjilpen), D, E (in mes), F, G (in goal), Ĝ (na i,ö,ü,e als j in jas, anders als lichte h in oehoe), H, I (u in mus), ĵ (ie in kies), J (in journaal), K, L, M, N, O, Ö (korte eu), P, R (bij voorkeur rol-r), S, Ş (sj in sjouwen), T, U (oe in poes), Ü (korte u in menu), X, Y (j in jas), Z

En septembro mi unuafoje aŭdis pri la estonta nomo de la gazeto. Kaj mi scias kiel oni alvenis al ĝi. Ni admiris la ĵurnalon *Aydınlık*. Komprenoble do, ke la unua ideo estis simple traduki ĝian nomon. Sed *Dageraad* estus tro speciala, ne sufiĉe komuna vorto en la nederlanda. *De Morgen* taŭgus por ĉiutaga, sed ne por ĉiusemajna gazeto. Sed *Morgen*, morgaŭ, estus bona nomo: ĝi indikas la estonton kaj ne devigas al ĉiutaga apero.

Dum kelkaj monatoj ni priparolis tiun novan nomon inter ni. Fakte, jam post du semajnoj neniu plu dubis ke tio estos la nomo de la gazeto, sed antaŭ ol publike anonci ĝin, ni volis havi nomon por la partio. Samtempe ĝi ne estis vera sekreto : estas tute normale ke unu el la kunlaborantoj de nia gazeto parolis pri ĝi kun sia frato, kiu laboris por *De Standaard*. Kaj se tiu frato ankaŭ volis priparoli ĝin kun siaj kolegoj, kial ne?

La problemo restis trovi nomon por la partio. Kion ni volis fondi, estis komunista partio. Sed jam ekzistis Komunista Partio de Belgio. Kaj jam ekzistis Vlaamse Kommunistische Partij. Kaj ekzistis Parti Communiste Marxiste-Léniniste de Belgique. Kaj ekzistis Parti Communiste Belge - Marxiste-Léniniste. Kaj neniu el ni trovis nomon samtempe simplan, klaran kaj originalan.

Ĝis januaro 1979. Tiam Karel Van Miert, prezidanto de la nova flandra (ne plu belga) Socialista Partio, kiu jam de monatoj parolis pri sia admiro por la Partij van de Arbeid de Joop den Uyl, anoncas ke anstataŭ la fiaskinta Volksgazet venos nova ĵurnalo, kies ĉefredaktoron li trovis ĉe De Standaard, kaj kies nomo estos traduko de la franca Le Matin: De Morgen. Kaj tuj, ni havis nomon por nia partio. El la albana ni tradukis Partisë se Punes: Partij van de Arbeid. Por la gazeto ni serĉis alian nomon.

En 1980, mi foriris el la partio, kaj tuj poste, mi komencis sekvi kurson ĉe turka kultura asocio en Schaarbeek. En tiu kurso, unu vesperon en semajno, ni amuziĝis farante simplajn frazojn, lernis la prononcon kaj grandan parton de la gramatiko, sed nur malmultajn vortojn.

Post du jaroj, mi ĉesis sekvi la kurson, sed en 1983 mi denove feriiis en Turkio. Estis gvidata rondiro en la orienta parto de la lando. Mi ne speciale preparis tiun vojaĝon, nur kunprenis vortareton, kiun mi uzis ĉefe por malĉifri ĉion legeblan kion mi renkontis: surskribojn en muzeoj, ŝildojn sur kamionoj aŭ laŭlonge de la stratoj, k.t.p. Unu fojon, mi havis kvaronhoran konversacion kun la ŝoforo de nia buso. Estis li mem kiu volis diri ion rekte al mi en la turka, sen interpretisto, kaj do, li volonte ripetis aŭ eksplikis ĉion kion mi ne tuj komprenis.

Vatan İçin

Neler yapmadık şu vatan için
Kimimiz öldük,
Kimimiz nutuk söyledik
Orhan Veli Kanık (1914-1950)

Vortoj

çin: por
kim: (k)iu(j)
ne: kio
nutuk: alparolado
öl-mek: mort-i
söyle-mek: parol-i, dir-i
şu: tio, tiu vatan:
patrujo
yap-mak: far-i

Afiksoj

x-dik, x-dık, x-dük: ni x-is
x-imiz: nia(j) x, x
el (inter) ni
x-ler: x-j
x-ma-mak: ne x-i

Ĉu vi sukcesas traduki ĝin? ☺

Sed nun mi devas retroiri, kaj diri ion pri la lando Turkio. ORDU = armeo. La armeo estas la ĉefa elektanto en la turka demokratio. La esprimo estas mia. Ĝi mem diras, kaj multaj Turkoj konsentos, ke la armeo estas garantianto de la idealoj de la respubliko de Atatürk.

Turkio, almenaŭ post la dua mondmilito, neniam havis reĝimon kiel tiu de Franco en Hispanio. La diferenco estas ke la armeo ne volas mem mastrumi la landon. Tion prefere faru elektitaj politikistoj. Sed kiam la politikistoj ne faras sian devon, la armeo intervenas, malpermesas ĉiujn ekzistantajn

partiojn, malliberigas kaj torturas, eble mortigas kelkajn centojn aŭ milojn da homoj, restarigas la ORDON, kaj organizas elektojn por lanĉi novan generacion de

elektitaj politikistoj.

Tiel okazis en 1960. En 1971 sufiĉis ĝentila admono por faligi kaj anstataŭigi la registaron, sed en 1980 la armeo denove ekzekutis la tutan scenaron. La puĉo okazis en septembro 1980, la elektoj iam dum la aŭtuno de 1983. Dum mia vojaĝo en aŭgusto mi vidis kelkajn afiŝojn de nova partio. La nombro de arestoj en 1980 estis en la dekmiloj, pri mortigoj mi ne havas nombron. En novembro 1980 mi revidis unu el miaj kunvojaĝintoj de 1978. Li rakontis ke post la puĉo li skribis leteron al la gepatroj de Ayşe, sed la letero revenis: nekonata en tiu adreso.

Mi ne jam diris kiu estas Ayşe. En 1978 ŝi estis 4-jara, kaj dum unu semajno mia amikino. Ŝia patro estis por ni interpretisto, kaj la patrino estis privata instruistino pri la angla, kiu ofte donis kursojn en sia domo. Kiam du el ni venis loĝi ĉe ŝi, la filino tuj rimarkis ke la novuloj parolas nur dersçe (ders = leciono, dersçe = lecionolingvo), kaj tio altiris ŝin. Ŝi ofte aŭskultis nin paroli la nederlandan inter ni, kaj ni ankaŭ foje diris ion al ŝi en la nederlanda. Ŝi mem parolis turke, almenaŭ mi ofte komprenis ŝin, sed laŭ la patrino ŝi ankaŭ ofte parolis dersçe: nekompreneble.

Estas ŝi kiu lernis al mi ke traduko neniam povas esti bona laŭ ĉiuj vidpunktoj. Ŝi havis libron kun desegnaĵoj, kaj montris al mi kuniklon. Mi diru la nomon de la besto. Konijn mi diris, sed ŝi montris la vortaron: la turkan vorton, ŝi petis. Mi serĉis, kaj diris adalar tavşanı. Kaj mi vidis ŝin pensi: kia komplikaĵo! Tavşan, si diris, tavşan. Tiel mi lernis ke tavşan estas leporo, sed ankaŭ kuniklo. Ne diru leporo de insuloj, se vi ne vere volas distingi: en normala parolado tavşan estas tavşan.

Ayşe. Bona instruistino, sed en 1980 ŝi transloĝiĝis.

Sed mi jam estis parolanta pri 1983. Nia gvidisto kaj interpretisto dum tiu vojaĝo prezentis sin kiel filo de diplomato, kies ambaŭ gepatroj estis murditaj per celita bombatako de armenaj teroristoj. Li mem estis rezerva oficiro. Kaj tre fiera pri sia turka armeo: la plej bona armeo de la mondo. Sed li ankaŭ nomis sin Kurdo, li rakontis pri la kurda avino kiu edukis lin post la morto de la gepatroj, kaj parolante pri la armeo li ĉiam ŝajnis diri ke la plej bonaj turkaj soldatoj estas kurdoj. Estas tial ke la ŝoforo volis paroli rekte al mi. Resume li diris: Ni nun estas en kurda teritorio. Antaŭ kelkaj jaroj estis vere danĝere veni ĉi tien. Ĉiuj Kurdoj estas rabistoj. Ili okupas landon kiun ni volas por ni. Feliĉe, la armeo mortigis multajn el ili. Nun ni denove estas sekuraj.

Tio estis en 1983. Post tiu jaro, mi feris en Belgio kaj aliaj landoj ekster Turkio, kaj mi esperantiĝis, edziĝis, patriĝis, ĉion forgesis pri la turka, ĝis januaro 2004. Tiam la hejma estraro decidis ke ĉi-jare ni ferios en Turkio, en iu banloko ĉe la

Mediterraneo.

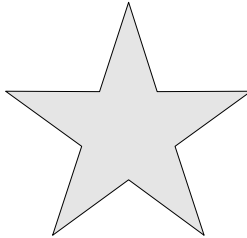
Kaj jen mi denove lernanta la turkan...

Se

- Utopia* Se ĉiu veturas dekstre en la strato, kial do tiuj kiuj veturas la kontraŭan direkton ol mi veturas maldekstre?
- Se homo povas droni en akvo, ĉu fiŝo povas droni en aero?
- Se la suno sendas lumon al la tero, ĉu la tero sendas mallumon al la suno?
- Se mi portas miajn vestaĵojn, ĉu miaj vestaĵoj portas min?
- Se flava plus blua lumoj estas verda lumo, ĉu verda minus flava lumoj estas blua lumo?
- Se aviadilo traflugis la sonbarieron, ĉu tiam ĝi ne plu bruas?
- Se libro falas sur la teron, ĉu la tero supren saltas al la libro?
- Se post renversiĝo kafo fluas el la taso, ĉu post remeto de la taso la kafo denove enen fluas?
- Se ni skribas de maldekstre dekstren, ĉu ni forviŝu de dekstre maldekstren?
- Se trajno veturas tra la pejzaĝo, ĉu tio dolorigas al la pejzaĝo?
- Se du esperantistoj kiuj inter si parolas nacilingve estas krokodiloj, ĉu ĉiuj krokodiloj estas esperantistoj?
- Se polo riĉiĝas, ĉu li iĝas monopolo?
- Se la estonto estos kiel estos, ĉu do la pasinto ne estis kiel estis?
- Se amo subite komenciĝinta finiĝas, ĉu tiu fino venas subite?
- Se mi "parolas kun" amiko, ĉu ni do ambaŭ parolas... aŭ ĉu tamen alterne unu post alia parolas dum la dua aŭskultas?
- Se mi "parolas kun" amiko, ĉu ni do ambaŭ parolas... aŭ ĉu tamen alterne unu post alia parolas dum la dua aŭskultas?
- Se dio min vidas kaj mi lin ne, kial kaj kie li sin kaŝas?
- Se grandeta estas malpli granda ol granda, ĉu malgrandeta estas malpli granda ol malgrandeta?
- Ĉu aĉetanto aĉetas varon aŭ ĉu la vendisto aĉetas lian monon?
- Se japano manĝas ja panon, ĉu li estas kanibalo?
- Se mi semis, ĉu mi ĉumis?
- Se mi denove starigas stultan demandon, kion do mi demalnome starigis?
- Efektive, unu stultulo povas starigi pli da demandoj ol dek saĝuloj scipovas respondi.
- Aŭ eble nur tiu, kiu starigas pli da demandoj ol dek saĝuloj scipovas respondi, ĝuste pro tio es-

tas nomata stultulo...

België – Belgique
P.B.
3000 Leuven 1
2/2668

Esperanto 3000

Tweemaandelijks tijdschrift
Oktober2004

jr. 25 nr. 5

V.U. Koen Vanhoof, Milsestraat 26, 3053 Haasrode

Dumonata revuo
Oktober 2004

Afgifte : 3000 Leuven 1

En ĉi tiu numero :

Ago-Tago 02.10.2004
Informatieavond en cursussen
Hij is er: de nieuwe De Smedt!
Rezolucio de Bilbao
De Turkse taal

**Je vriend(in) wil Esperanto leren?
Nodig hem/haar uit op dinsdag 5
oktober!**

**Woensdag 24 november om
20.00 uur:
Exclusief concert van de beroemde
Mikael Bronstejn
Nodig vrienden en kennissen uit!**

Programma Esperanto 3000 vzw

Alle activiteiten vinden plaats in het cultureel centrum 'Romaanse Poort',
Brusselsestraat 63, 3000 Leuven, tenzij anders vermeld.

Het programma van de Vespero 3000 begint om 20.00 uur, welkom vanaf 19.30
uur

Dinsdagen	Begin cursus Esperanto, elke dinsdag nog tot 14 dec., op het bij de cursisten bekende adres	19.30 - 22.00
Wo 24/11	Uniek concert door Mikael Bronstejn uit Rusland. Nodig familie, vrienden en kennissen uit! Voor 5 euro kunnen ze mee genieten van deze beroemde zanger. (Inkom gratis voor onze leden.) In het Cultureel Centrum, Romaanse Poort. Die dag nemen we ook deel aan de Volle Tent (18.00 uur)!	20.00 - 22.00
Wo 08/12	Zamenhof-vespero , laatste Vespero 3000 van het jaar, met traditionele gratis taart en reis doorheen het hedendaagse Vietnam: Helena Van der Steen, met PC-foto's!	19.30 - 22.00
Wo 22/12	Vervolg cursus Esperanto, conversatiecursus met grammaticagedeelte door Marc Vanden Bempt.	20.00 - 22.00
	Gezellige kerstdagen en een heel goed nieuw jaar gewenst !!!	
Wo 12/01	Vespero 3000. Alle geheimen over grondwitloof en streekgerechten uit Vlaams-Brabant, door Frans Croon. Geïllustreerd en grondig nabesproken, in Esperanto	19.30 - 22.00
Wo 26/01	Vervolg cursus Esperanto, conversatiecursus met grammaticagedeelte door Marc Vanden Bempt..	20.00 - 22.00

ESPERANTO 3000

revuo de Esperanto 3000 vzw Leuven,
asocio por LEUVEN kaj ĉirkaŭaĵo
aperas 6-foje en la jaro

**Kontaktadreso /
Contactadressen**

esperanto3000@esperanto.be
Baron Descamps laan 77, 3018 Wijgmaal
Roger Goris (sekr.), Rue Ménada 44, 1320
Hamme-Mille ☎ 010 860 112;
r.goris@versateladsl.be
Frans Croon (voorz.), Bukenstraat 16,
1910 Kampenhout-Buken ☎ 016 655 944;
frans.croon@kampenhout.be

**Membreco / Lidmaatschap
E.3000**

membro/lid Eo3000 + FEL = € 20,00 =
Eo3000, Horizon-taal, JEN (ĝis 29-jara)
nieuwsbrief = gratis: zie onze webstek
www.esperanto.be/esperanto3000/

**Membreco / Lidmaatschap
UEA**

membro/lid UEA = € 9,00
same/idem + jarlibro = € 22,00
same/idem + Esperanto € 55,00

**Abonoj / Abonnementen
(2005)**

Esperanto 3000 = € 10,00 (nl/eo)
Horizon-taal = € 20,00 (nl/eo)
Monato = € 44,00, por ĉiuj (eo)
Ret-Monato = € 26,40, por ĉiuj (eo)
Agenda "La Jaro" € 5,00 (eo)
Enigmo € 4,50 por 2 numeroj (eo)
Vertikale = € 5,00, por aktivuloj (eo)
Esperanto (UEA) = € 35,00 (eo)
Juna Amiko = € 14,00, por infanoj (eo)
Ret-info = € 19,00 (eo)
La gazeto (OSIEK) = € 27,00 (eo)
La Kancerkliniko = € 22,00 (eo)
Kontakto = € 21,00, komencantoj (eo)
Komencanto = € 15,00, komencantoj (eo)

Reklamo / Reclame

1 p. € 9, 1/2 p. € 5, 1/4 p. € 3, 1/8 p. € 2
5x la prezo: tuta jaro / 5x de prijs: heel jaar

Ĝenerale / Allerlei

Pagante bonvolu klare indiki la deziratajn
kategoriojn / Gelieve bij betaling duidelijk
de gewenste categorieën aan te geven.

De la (provizora) redakcio

Zijn jullie de laatste tijd al eens
gaan rondneuzen op onze webstek?

Neen....?

Wel dan is het hoogtijd om opnieuw
kennis te maken met deze site.

Onze webmaster Martin Decaluwe
heeft reeds hard gewerkt om het
geheel te actualiseren, en hij blijft er
bijna elke week aan doorwerken.

Het loont de moeite om eens te
kijken:

*[http://www.esperanto.be/
esperanto3000/](http://www.esperanto.be/esperanto3000/)*

Laat je ons ook weten wat je ervan
denkt of wat je nog mist? En niet te
vergeten, je kan er ook inschrijven
op de elektronische nieuwsbrief van
de club.

De redakcie.

*P.S.: denk aan je lidgeld!
Aangevulde formulier op p. 9-12.*

Kunlaboris, alfabeto:

*Helena Van der Steen (provizora
redaktoro), Nele Hiers (nalezen),
Marc Vanden Bempt (finredaktado),
la aŭtoroj (vidu ĉe la artikoloj).*

Konto/rekening : 734-3331944-03 de/ van
Esperanto 3000 vzw, 3000 Leuven

Pri tekstoj nur la sendintoj respondecas / Voor
teksten zijn alleen de inzenders verantwoordelijk

Het woord is aan de voorzitter: opportunititeiten

Het bestuur kijkt de laatste tijd erg uit naar mogelijke acties om Esperanto meer bekend te maken, om cursisten en, als het even kan, ook actieve leden te werven.

Maar niet alleen in onze club zijn er dergelijke activiteiten. Zo zoekt FEL naar mogelijkheden om voort te bestaan en minstens de vereiste basisdiensten aan 'Esperantujo' te kunnen blijven leveren.

Op EU-vlak onderzoekt EEU ijverig hoe men kan ageren om Esperanto als officiële taal in de EU aanvaard te krijgen, of toch minstens de mogelijkheden dienomtrent te laten bestuderen.

Daarover wordt nogal wat heen-en-weer-geschreven in diverse nieuwsgroepen. Daarbij worden schitterende suggesties gedaan. Maar je ziet ook heel wat al dan niet vermeende obstakels aandragen en zelfs argumenten die naast de kwestie zijn.

Uit mijn vorige werkomgeving herinner ik mij hoe men elk jaar belangrijke, maar in de ogen van multinationals belachelijk lage!, sommen besteedde aan de promotie van witloof in het buitenland. Eén enkele zeer strenge winter ('85/'86) volstond om zonder 1 frank uit te geven de export naar Italië dat seizoen te verdubbelen en enkele jaren later te laten klimmen tot het viervoud. In Italië was dat jaar de ganse groente-oogst te velde bevroren, vandaar. En hoe zit het nu met de export naar Italië, zal je vragen. Wel, die zit terug op het beginniveau. Want de Belgen dachten dat het verder vanzelf en zonder zorgzaamheid wel los zou lopen en nu zitten de Fransen en de Nederlanders sterk op de Italiaanse markt.

Uit dit alles kunnen we leren dat we vooral elke opportunititeit enthousiast moeten aangrijpen en dan het resultaat goed opvolgen om het beoogde doel te bereiken.

En dat allen samen!!!

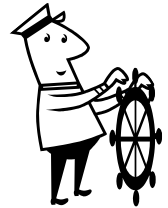
“Raûmisto” of “finvenkisto”; als we voldoende tolerant zijn (vanzelfsprekend in Esperantujo !/?), dan kunnen we daar toch aan samenwerken.

Misschien is het optreden van Mikaelo Bronŝtejn al zo een gelukkig toeval. Laten we het dan ook uitbuiten, misschien door nu alsnog reclame te maken in de vriendenkring.

Frans Croon, Voorzitter.

Het Afrikaans

Het Afrikaans heeft zich ontwikkeld uit het zeventiende-eeuwse Hollands: **De Oost-Indische compagnie (VOC)** koos in de 17de eeuw de Kaap de Goede Hoop als rustplaats op haar weg naar India. Tijdens de lange zeereizen had men behoefte aan een vast station, waar vers eten en drinken aan boord kon worden gehaald, zieken konden worden achtergelaten enz.

De eerste kolonisten kwamen uit het zuiden van de Nederlanden. Het waren matrozen en boeren, met heel verschillende woordenschaten en dialecten.

Vanaf 1740 was de voertaal in Zuid-Afrika niet meer zuiver Nederlands. Een van de meest plausibele theorieën over het ontstaan van de nieuwe taal is dat de belangrijkste veranderingen in het Afrikaans teruggaan op interferenties.

De Franse hugenoten die in de 16de/17de eeuw naar Zuid-Afrika kwamen, hadden geen grote invloed op de taal. Ook de "Maleise slaven" uit Indonesië, Angola en andere gebieden (meestal Portugese koloniën), die in de 18de eeuw naar Zuid-Afrika gebracht werden, hadden maar een beperkte invloed op de taal.

In het midden van de 18de eeuw was het **proces van deflexie** (vereenvoudiging en weglaten van vervoegingen) al zo ver, dat een eigen variant van de taal was ontstaan, het "**Kaap-Nederlands**". Vanaf de 2de helft van de 18de eeuw was een eigen taalsysteem gevestigd. Door analyse van de bronnen is een ontwikkeling van het Nederlands via het Kaapnederlands naar het Afrikaans te zien.

Rond 1800 kwamen de Engelsen naar Zuid-Afrika. Hun komst had echter geen grote invloed op de taal. Maar de Engelsen bleven hun eigen taal spreken, het bestuur en het onderwijs werden Engelstalig. De Kaap werd een Britse kolonie. Het Engels had toen een veel hogere sociale status dan het Afrikaans; de bovenlaag, het bestuur en de intellectuelen praatten Engels, het Afrikaans werd als "kombuistaal" beschouwd.

De opvolgers van de Nederlanders en de Vlamingen ("conservatieve boeren") werden meer en meer ontevreden over het Engelse bestuur en trokken in de zogenaamde

"Grote Trek" (1836-44) naar het noorden, weg van de kust. In verschillende gebieden vond men zo ook verschillende varianten van het Afrikaans. De ruzies met de Engelsen gingen door.

Het opkomende nationalisme in de 19de eeuw vroeg ook om de verdediging van de taal door de Afrikaans-taligen. Voor het eerst begon men nu de Afrikaanse taal schriftelijk te gebruiken. Er werd een spelling ontworpen, men gebruikte de taal in het onderwijs en er werd een Afrikaanse **bijbelvertaling** geschreven. Deze vertaling was vanwege het gezag van de bijbel belangrijk voor de ontwikkeling van het Afrikaans.

In 1875 werd het **Genootschap van de Regte Afrikaners (GRA)** opgericht. Zij streed voor de erkenning van het Afrikaans als cultuurtaal. Na de tweede vrijheidsoorlog tegen de Engelsen (1899-1902) kregen de "boeren" zelfbestuur, Nederlands werd de officiële taal. Een nieuw nationalisme had ook een nieuw taalbewustzijn tot gevolg.

In 1905 werden het Afrikaanse Taalgenootschap en de Afrikaanse Taalvereniging opgericht, die successen konden boeken.

In 1910 kreeg de Zuid-Afrikaanse Unie de status van een *dominion* (binnen de "Commonwealth of Nations"). In de jaren-'20 werd het Afrikaans als tweede officiële taal naast het Engels erkend.

In de jaren-'60 bereikte de ontwikkeling van het Afrikaans een voorlopig eindpunt. Het Afrikaans was van een "taal met lagere functies" tot een "taal met hogere functies" (rechtstaal, taal van de politiek,...) uitgegroeid. Afrikaans wordt vandaag door ca. 6 miljoen mensen gesproken, de helft ervan zijn kleurlingen. Behalve Afrikaans en Engels wordt in Zuid-Afrika een aantal niet-Europese talen gesproken, die grotendeels horen bij de Bantoetalen.

Afrikaans is ook de meest verspreide taal in Zuid-Afrika, het wordt als "**lingua franca**" tussen anderstaligen gebruikt.

Een paar opvallende kenmerken van het Afrikaans

De **spelling** van het Afrikaans berust op de zgn. vereenvoudigde Nederlandse spelling. Ze is fonetischer dan de Nederlandse, meer gericht op de **uitspraak**.

Belangrijke veranderingen in het Afrikaans (ten opzichte van het Nederlands) zijn:

Weglaten van de *t* na stemloze medeklinker

Ndl.	Afr.
Licht	Lig
Product	Produk

Weglaten van intervocalische *d* en *g*

Ndl.	Afr.
Schouder	Skouer
Koude	Koue
Tegen	teen

sk in plaats van *sch*

Ndl.	Afr.
School	Skool
Vriendschap	Vriendskap

stemloos worden van frikatieven

Ndl.	Afr.
Zo	So
Zuid	Suid

het klanksegment *aar* vindt men vaak terug als *er*

Ndl.	Afr.
Paard	Perd
Kaars	Kers

een opvallend spellingverschil betreft de tweeklank [ei] die in het Nederlands gespeld wordt als *ij*, deze wordt in het Afrikaans *y*

Ndl.	Afr.
Krijgen	Kry
Mij	My

De flexie van het **werkwoord** is in het Afrikaans betrekkelijk eenvoudig. Ze is gekenmerkt door een verlies van uitgangen. Zo kent het werkwoord in de tegenwoordige tijd maar één vorm: ***ek werk, jy werk, hy werk, ons werk, julle werk, hulle werk.***

Ook de **infinitief** is zijn uitgang kwijt geraakt: **Ndl. *werken, krijgen* = Afr. *werk, kry*** - Een verdere vereenvoudiging kwam tot stand doordat het Afrikaans twee tijden verloren heeft: de verleden tijd en de voltooid verleden tijd. Voor het verleden is er dus maar één uitdrukings-mogelijkheid, namelijk de onvoltooid verleden tijd (perfectum).

Ndl.	Afr.
ik werkte	ek het gewerk
hij heeft gezongen	hy het gesing
wij waren vertrokken	ons het vertrek

De twee laatste vormen (*gesing, vertrek*) illustreren bovendien een andere

belangrijke vernieuwing van het Afrikaans, namelijk het verdwijnen van de sterke werkwoorden.

Een zeer opvallend kenmerk van de **zelfstandige naamwoorden** betreft de genera. Terwijl er in het Nederlands twee categorieën zijn, de *de-woorden* en de *het-woorden*, heeft het Afrikaans maar één categorie. Alle zelfstandige naamwoorden worden gecombineerd met het bepaalde lidwoord *die*

Ndl.	Afr.
De vrouw	Die vrou
Het huis	Die huis

Bij de meervoudsvorming valt op dat de uitgang *-s* in het Afrikaans veel frequenter gebruikt wordt dan in het Nederlands (bijvoorbeeld *bewegingsvorms*). Het Afrikaans heeft een aantal diminutiefsuffixen, waarbij opvalt dat het Nederlandse *-je* vervangen is door *-ie* (*koppie, briefie*).

Opvallende vormen van de **voornaamwoorden** zijn de aanwijzende voornaamwoorden:

Ndl.	Afr.
Deze	Hierdie
Die	Daardie

Het onbepaalde Nederlandse “men” en de vorm “zich” komen in het Afrikaans niet voor

Ndl.	Afr.
Men moet voorzichtig zijn	‘n mens moet versigtig wees
Hij schaamt zich	Hy skaam hom

Op het terrein van de **syntaxis** valt vooral de zogenaamde “dubbele negatie” op. De negatie wordt door twee elementen uitgedrukt: het eerste element nie (of niemand, nooit, niks, geen enz.) staat na de persoonsvorm, het tweede element (altijd nie) staat altijd aan het einde van de zin:

Ndl.	Afr.
Hij kan niet slapen	Hy kan nie slaap nie
Zij houdt nooit op met werken	Sy hou nooit op met werk nie

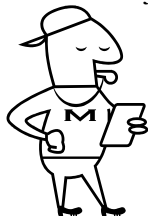
Een typisch Nederlandse constructie is een zin als: *ik zat te slapen*. Deze constructie bestaat in het Afrikaans niet. Ze wordt weergegeven door een combinatie van twee werkwoorden die door *en* met elkaar verbonden zijn: *ek het gesit en slaap*.

Een ander voorbeeld: Ndl. *hij loopt te lezen* - Afr. *hy loop en lees*.

Tenslotte een eigenaardigheid op het gebied van de **woordvorming**: in de gesproken taal komt men frequent verdubbelde woorden tegen, zoals **gou-gou, vroeg-vroeg**. Meestal werkt deze verdubbeling intensiverend.

Niet alleen bijwoorden kunnen verdubbeld, ook bij substantieven

of werkwoorden vindt men wel eens reduplicatie: *alles kom stuk-stuk* ('stuksgewijs') en: *toe het die seun huil-huil van ontsteltenis daan aangekom* ('in tranen'). De gereduplicateerde woorden krijgen in dergelijke zinnen een bijwoordelijke functie.

Weet jij, na al deze uitleg, wat die volstruis, die kameelperd, die voël, die seekoei, die erdvark, die blauwildebees, oormôre en padwerk zouden kunnen zijn?

La Hirundo, Tienen, nodigt uit

17 december 2004: Kerstvespero, helemaal anders dan anders

31 januari 2005: voor het eerst in de menselijke geschiedenis werd (in Nicaragua) de geboorte van een nieuwe taal op film vastgelegd. Tienen toont u deze unieke documentaire met commentaar.

September 2005: tweedaagse excursie naar Moresnet en de Eifelstreek. En wie dit ooit meemaakte, weet dat het de moeite waard is. Met hoevelen zullen we deze keer deelnemen vanuit Esperanto 3000?

Esperanto 3000 nodigt uit...

...ons een herinneringsbrief uit te sparen. Gewoon door vandaag meteen je lidgeld over te schrijven naar 734-3331944-03 van Esperanto 3000 vzw Leuven.

Nog steeds dezelfde luttel€ 20,- voor een heel jaar genieten van Esperanto 3000, Horizontaal, Vesperoj 3000, gratis taart op Zamenhofavond in december, gratis drank op de laatste Vespero 3000 van het seizoen in juni, een uitgebreide eigen bibliotheek, een uitgebreide boekendienst met persoonlijke dienstverlening, gratis toegang tot het concert van Bronstejn (als je lidgeld vóór die datum op onze rekening staat, natuurlijk), de kans van je leven om hoofdredacteur te worden, om mee activiteiten op poten te zetten, om...

Eigenlijk zouden we beter gewoon naar ons jaarboek verwijzen, dat je in juni toekreeg. Kijk je ook even naar onze webstek (zie pagina 2)?

Enne... neem ook jij dit jaar een abonnement op Monato? Een unicum in Esperantujo, volop aanbevolen door Esperanto 3000!

Welkom terug bij Esperanto 3000!

(aliĝilo 2005, p. 1)

(aligilo 2005, p. 2)

(aliĝilo 2005, p. 3)

(aliĝilo 2005, p.4)

Mikaelo Bronptejnestas konata verkisto, kantisto kaj gitaristo el Tiĥvin (Rusio: je 200 km oriente de Sankt-Peterburgo).

De la 5a de novembro ĝis la 17a de decembro, li vojaĝos tra Nederlando, Francio kaj Belgio.

En Loveno li faros por ni recitalon en unu el la subtegmentaj salonoj de la kultura centro. Se estas tempo kaj intereso li ankaŭ parolos pri la tradicia rusa banejo (deveno, konstru-principoj, kuraca efiko kaj konsiloj pri uzo).

Kiam: la 24an de novembro (20:00).

Kie: Kultura Centro "Romaanse Poort", Brusselsestraat 63.

La prezo por ne-membroj estos 5,00 EUR.
Membroj eniros senpage

Kial fariĝi membro de FEL.

Denove venis la tempo por renovigi kotizojn kaj abonojn.

Kiel pasintjare mi ŝatus pledi por aliĝo al FEL (Flandra Esperanto Ligo).

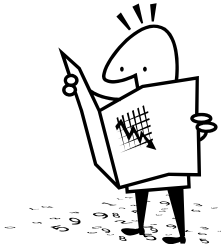
La argumentoj restas la samaj:

Esperanto 3000 estas parto de FEL sed ni bezonas FEL.

Kiel kunordiga organizo por tuta Flandrujo, ĝi havas multe pli gravan statuson por rilati kun oficialaj instancoj kaj aliaj eksteraj organizoj.

FEL respondecas pri la grafika centro, kiu eldonas librojn, revuojn kaj

informmaterialon. Tio faciligas la laboron de la lokaj kluboj, ĉar la bezonata materialo estas facile akirebla kaj ni ne plu devas investi multe da mono en libroservo. Ni facile disponas pri la plej lastaj eldonoj en formo de depono interŝanĝebla laŭ peto.

Ni, la kluboj proponas niajn dezirojn al FEL. Pere de FEL la grupoj interkontaktas kaj celas al kunlaboro kaj sama strategio.

Do estas grave ke la grupo estu bone reprezentita ene de FEL.

Kiel vi scias, membreco de FEL aŭtomate membrigas vin ĉe la dezirata loka klubo (Esperanto 3000 kompreneble !).

Vi ricevas krom nian propran revuon ankaŭ la revuon Horizontaal kiu vere estas rekomendinda pro la multaj interesaj artikoloj kaj rubrikoj.

Ĉu vi sciis ... / Wist je dat...

... In Brazilio slaat de bliksem zo'n 70 000 000 keer per jaar in. Dat kost ieder jaar ongeveer 100 Brazilianen het leven. Dat is 10 procent van het totaal aantal onweersdoden op de wereld.

... por produkti 1 ovon, kokino bezonas +/-25 horojn .

... indien je bang bent voor het cijfer 13 of voor vrijdag de 13de, je gebukt gaat onder een triskaidekafobie.

... la plej bona (legu: amuza) ŝercaĵoj havas averaĝon de 103 vortoj.

... McDonalds naar schatting 800 000 000 euro jaarlijks aan reclame uitgeeft. Het American National Cancer Institute daarentegen geeft jaarlijks maar 1 000 000 euro uit aan de promotie van verse groenten en fruit. ☺

Afrikaans mopje.....

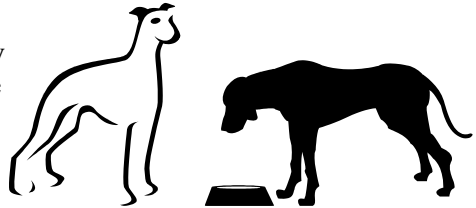
'N dominee aanvaar 'n uitnodiging van een van sy gemeentelede om by haar te kom eet, hoewel hy weet dat sy glad nie 'n goeie huisvrou is nie. Toe hy aan tafel aansit, merk hy op dat die borde en ander eetgerei die vuilste is wat hy nog ooit in sy hele lewe gesien het.

“Ek wil nie onbeskof klink nie, maar is hierdie goed al ooit gewas?” vra hy aan die vrou terwyl sy vingers oor die vuiligheid trek.

“Dominee” antwoord sy “ hulle is so skoon as wat seep en water dit kan kry”.

Hy voel ’n bietjie lugtig, maar doen toch die tafelgebed en begin eet. Die kos is werklik smaaklik en hy vertel ook aan die gasvrou hoe hy dit geniet - minder skoon eetgerei of te nie.

Toe die ete verby is dek sy af, dra dy skottelgoed na die agterdeur toe, gee ’n harde fluit en roep :
“ Kom Water, Kom Seep !”

Kaj enigmo por inteligentaj esperantistoj (sed... ĉeu ekzistas aliaj?)

Bone legu kaj tiam profunde pensu.

Vi veturas en aŭto, laŭ konstanta rapideco, apud abismo maldekstre de vi. Dekstre de vi veturas fajrobrigadisto, laŭ la sama konstanta rapideco, kvazaŭ li volus preterpasi vin.

Antaŭ vi kuras porko, eĉ pli granda ol via aŭto, ankaŭ laŭ la sama rapideco. Tuj post vi flugas helikoptero, iom super la tero, same ĝi laŭ la sama konstanta rapideco.

La demando: kiel vi povas halti, sen kaŭzi akcidentojn?

La respondo troviĝas plue en ĉi tiu revuo... sed unue pripensu!

**Bonvenigaj vortoj de la
prezidanto de
Litova Esperanto-Asocio**

Povilas JEGOROVAS

Nome de Loka Kongresa Komitato de **la 90-a jubilea Universala Kongreso de Esperanto**, kiu okazos la 23-30-an de Julio, 2005 en ĉefurbo de Litovio Vilnius, mi havas honoron kaj respondecon bonvenigi Vin ĉiujn al Litovio por partopreni en tiu ĉefa ĉiujara internacia esperantista manifestacio.

Tamen tiu-ĉi kongreso ne estos vica – ĝi estos jubilea, ĉar la 90-a, kaj multe pli grave – ĝi okazos post 100 jaroj post la unua Universala Kongreso de Esperanto, okazinta en 1905 en Boulogne-sur-Mer. Do, en Vilnius ni kune festos 100 jarojn de Universalaj Kongresoj, 100 jarojn de egalrajta kaj demokratia internacia komunikado, 100 jarojn de aktiva dialogo inter kulturoj.

Gravas ankaŭ tio, ke sekvontjara Universala Kongreso okazos en la lando, kiu estas tiel forte ligita kun vivo kaj agado de la kreinto de Esperanto d-ro Ludoviko ZAMENHOF kaj kun ekesto de Esperanto ĝenerale kaj kie estas tradicie forta Esperanto-movado .

Litovio jam delonge meritas Universalan Kongreson, tamen pro historiaj kaŭzoj nur nun esperantistoj el ajna angulo de la mondo povos veni al siaj radikoj, al sia hejmo. Litovio nur antaŭ 15 jaroj reaperis sur la mondmapo. Nun ĝi energie kaj vigle evoluas kaj kuraĝe eniras tutmondan komunumon. Tamen ĝi havas longan historion, antikvan lingvon, unikan kulturon, belegan naturon. Ĝia ĉefurbo Vilnius estas malnova kaj samtempe moderna multnacia kaj multkultura Europa urbo, kiu famas pro sia unika malnova urboparto, pro nuna impeta kaj rapidega evoluo, pro toleremo al ĉiuj kulturoj, nacioj, lingvoj, pro gastamaj kaj bonvolemaj homoj. Nian ĉefurbon nun ofte oni nomas simbolo de nova Eŭropo.

Loka Kongresa Komitato kaj Litova Esperanto-Asocio faras multe jam nun kaj faros ĉion eblan estonte, ke la Universala Kongreso en Vilnius , kiel jubilea tutmonda esperantista forumo, estu ankaŭ eksterordinare grava, interesa, utila kaj memorinda evento por Vi ĉiuj. Ni kune helpe de Litovia Registaro, urba municipo de Vilnius kaj aliaj litovaj ŝtataj instancoj strebos, ke Vi ĝuu la urbon, la landon, la kongreson kaj ke Vi ekhavu dum la kongreso la plej belajn impresojn pri Via gastado en Litovio.

Ni en Litovio konsideras Universalan Kongreson de Esperanto kiel eventon de nacia graveco kaj dediĉos ĉiujn niajn fortojn kaj kapablojn por sukcesigi ĝin. Ni deziras, ke ankaŭ laŭ kvanto de partoprenantoj tiu-ĉi kongreso estu rekorda. Por litovaj esperantistoj venonta Universala Kongreso estas kaŭzo

ankaŭ por ĝenerale progresigi litovan Esperanto-movadon ĉiudirekten.

Do, bonvenon al Vilnius, bonvenon al Litovio.

Ni kune fortigu nian solidarecon, progresigu nian movadon, studu ĝiajn problemojn.

Kuiri kun onklino Leen

Cigana salato (por tri personoj)

Necesas:

200g da blanka brasiko

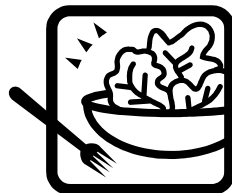
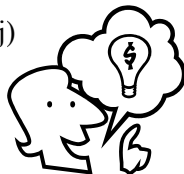
75g da ruĝa paprikuĝo

50g da karotoj

25g da cepoj

50g da peklitaj kukumoj

petroselo * aneto (dille) * ŝenoprazo (bieslook)* salo

marinaĵo: po 1kulero da acida kremo, salata kremo, vinagro, citronosuko, sukero * 1/2 kulero da salo * pipro * 1 supkulero da oleo

Preparoj:

Distranĉu la brasikon en delikatajn maldikajn striojn, aldonu salon, bone knedu per la mano ĝis moliĝo. Distranĉu la paprikuĝon en striojn, la cepon en kubutetojn. Raspu la karotojn. Laŭlonge duonigu la kukumojn kaj poste distranĉu la duonaĵojn en pecetojn. Haku la petroselon, la aneton kaj la ŝenoprazon. Miksu ĉion. Preparu la marinaĵon kaj donu ĝin al la salato.

Bonan apetiton!

aperis en "Kontakto"

Enigma por inteligentaj esperantistoj, la promesita respondo:

Nur petu al la sinjoro de la kermesa turnludilo ĉu vi rajtas eliri!

La afrika, respondoj:

waarheen

Passe Partout 3.11.2004

Intiem concert van de
Russische zanger-gitarist

Mikael Bronstejn

24 november 20u

Romaanse Poort

Leuven, inkom 5 euro

Org: esperanto-3000 Leuven

Contact:

esperanto3000@esperanto.be

MAAF 09112857_45

struisvogel, giraf, vogel, nijlpaard, aardvarken, gnoe, overmorgen & wegenwerken

Klementine

En kanjono, ĉe la mino
 Esti povas iu ajn.
 Labor-mastro estis patro
 De l' filino Klementine.
Ho, mia kara, mia kara,
mia kara Klementine.
Malaperis por ĉiame,
Bedaŭrinde, Klementine.

Elefante ŝi gracias,
 Pezas kvazaŭ longa trajn'.
 Pakaĵ-kesto – taŭga vesto
 Por pied' de Klementine.
Ho, mia kara, mia kara,
mia kara Klementine.
Malaperis por ĉiame,
Bedaŭrinde, Klementine.

Anasidojn al rivero
 Kondukante, laŭ verŝajn',
 Falis glite, kaj subite
 Subakviĝis Klementine.
Ho, mia kara, mia kara,
mia kara Klementine.
Malaperis por ĉiame,
Bedaŭrinde, Klementine.

Savi emis l' amatinon.
 Riska tamen – tiu gajn'!
 Mi kuraĝis, sed ne naĝis,
 Tiel dronis Klementine.
Ho, mia kara, mia kara,
mia kara Klementine.
Malaperis por ĉiame,
Bedaŭrinde, Klementine.

Riĉa

Utopia

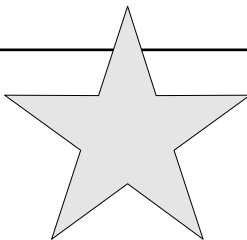
Ĉu iu ankoraŭ memoras tiun malnovan kanton, el la jaroj-'60 titolitan "Se mi estus riĉa"? En tiu kanto la aŭtoro demandis sin kion li farus, se li estus riĉa, se li havus ĉiun monon kiun li povus deziri. Ŝajnas al mi ke ni ĉiuj scius kion fari tiukaze, ĉu ne?

Aŭ ĉu tamen ne estus tiom facile respondi? Mi nun demandas min ĉu iu vera riĉulo ne kelkfoje en si mem kantas la saman kanton inverse: "Se mi estus malriĉa"... Kaj kion li respondus? Eble li denove irus labori. Eble li denove ekkonus la odoron de strato nepurigita per aeruma sistemo en sia aŭto, ĉar sur biciklo aŭ eĉ piede li denove vagus de unu loko al alia. Eble li malkovrus denove la naturon. Promenojn en la arbaro li jam tro longe anstataŭigis per viglaj festoj kun geamikoj en hoteloj kaj salonoj plenaj je homoj. Amuzaj festoj, sed eble li sentas ke ili estas nur artefarita plezuro. Ĉu li povus imagi kiel sentas folioj en arbaro en malfrua aŭ-tuno, kiam la tero estas plena de ili. Ĉu li iam vidis infanon serĉi kaŝtanojn kaj glanojn por poste hejme kombine

kun alumetoj el ili konstrui ĉevaletojn kaj aliajn fantaziajn miniaturnajn bestetojn? Verŝajne do li eĉ ne povus sopiri pri tio, nekonnante ilin.

Li jes sopiros pri la momento kiam li ne plu devos dubi kion fari per sia mono ĉar tiom da elekto kiel nun ne plu estos. Nun lin daŭre persekutas ruzuloj kiuj promesas bonajn investojn, sed ĉu eblas fidi? Aŭ kiuj volas persvadi lin donaci al tiu aŭ alia organizaĵo, sed ĉu indas? Do li gardas almenaŭ grandan parton de sia mono sen tro profiti, ti-mante ke li iam bedaŭros nunan elspezon. Imagu ke iam la borso formangos grandan procentaĵon, tiel ke ne plu eblos plu samlukse vivi. Ne, prefere tion ne riski. Aj, malfacilas esti riĉulo... ju pli da mono, des pli da zorgoj.

Malfacile imagebla al la plimulto el inter ni, kiuj neniam havis tiun "lukson". Ni nur provu imagi, ĉu vere la vivo estus tiom belega nur pro troo da mono. Ŝajnas ke ne. Kaj do ekde nun mi estas tre kontenta pri kion mi havas: ekzakte kiom mi bezonas, ne tro, ne maltro. Jen la plej vera lukso. ■

België – Belgique
P.B.
3000 Leuven 1
2/2668

Esperanto 3000

Tweemaandelijks tijdschrift

Decembro 2004

V.U. Koen Vanhoof, Milsestraat 26, 3053 Haasrode

jr. 25 nr. 6

Dumonata revuo

December 2004

Afgifte : 3000 Leuven 1

En ĉi tiu numero:

Recepto de onklino Leen

Het Afrikaans

Ĉu vi sciis ke...

Bonvenigaj vortoj el Litovio

Utopia

**Tijd om je
lidmaatschap te
vernieuwen!
Spar ons een
herinneringsbrief ☺**

